

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 4. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Semjén: A kormány a kezdetektől fogva kiállt a nemzet egyesítéséért

Megindult a verseny a külhoniak kegyeiért, az MSZP Kolozsváron kért elnézést a határon túliakról eddigi nemzetpolitikája miatt, a Jobbik pedig Erdélyben és Kárpátalján toboroz. Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes az MSZP bocsnatkérésével kapcsolatban úgy fogalmazott: ha a határon túli magyarok megkapják az állampolgárságot, illetve a szavazati jogot, akkor, „ha szívből, ha színből”, minden párt kénytelen olyan gesztusokat és lépéseket tenni, ami a határon túli magyarságnak megfelel. Mint mondta, a jelenlegi kormány kezdetektől fogva elkötelezett híve a nemzet egyesítésének. Hozzátette: ha az MSZP lelkiismereti alapon tette volna meg a bocsnatkérést, már bőven lett volna ideje, ugyanakkor a Fidesz-KDNP kormány első lépése volt az állampolgárság megadása, és világossá tették, hogy ez szavazati joggal fog járni. Szerinte tehát az MSZP nem is tehet mást, mint megpróbál jó pontokat gyűjteni a határon túli magyaroknál. Hozzátette: az MSZP-nek sokat kell dolgoznia, hogy ott szavazatot találjon. A miniszterelnök-helyettes szerint már a rendszerváltoztatás után azonnal meg kellett volna adni az állampolgárságot a határon túli magyarságnak. Semjén Zsolt úgy fogalmazott: egy normális embernél, mikor szó van a határon túli magyarokról, „megdobog a szíve, ha az a szót hallja, hogy Székelyföld, Felvidék vagy Kárpátalja”. Szerinte ez nem politikai viszonyulás kérdése, hanem a legtermészetesebb érzelmi viszonyulás. Mesterházy Attila kijelentésével kapcsolatban, miszerint a nacionalistáknak is adhat egy lendületet, ha magyarországi pártok kint kezdenek el kampányolni, azt mondta: a határon túl élő magyarok ugyanolyan magyarok, mint mi, vannak politikai preferenciáik. Szerinte minden pártnak vállalni kellene a felelősséget azért, hogy amit Budapesten mond, más lehet a következménye például Kárpátalján. „Míg az én kezemben van a honosítás, addig sem ügynökök, sem szélsőséges örültek nem fognak magyar állampolgárságot kapni” – fogalmazott Semjén Zsolt.

Állampolgársági eskütétel Brüsszelben

Huszonhatan tettek ünnepélyes állampolgársági esküt pénteken a brüsszeli magyar nagykövetségen Áder János köztársasági elnök jelenlétében. Az államfő beszédében kiemelte, akik most állampolgársági esküt tesznek, nem arról tesznek hitet, hogy magyarok, mert eddig is azok voltak, és eskü nélkül is azok maradnak. „Ma arra tesznek esküt, hogy Önök számára magyarnak lenni nem csupán színfolt, családtörténeti érdekesség. Arra készülnek, hogy önként, szabad választásuk alapján megerősítsék: igazi hazájuknak a magyarok országát tekintik. Azt ígérjük meg, hogy kiveszük részüket abból a felelősségből, amelyet Magyarország sorsa iránt érzünk” – fogalmazott beszédében a köztársasági elnök. Arra is kitért, hogy az eskütevők között olyan is van, akit évtizedeken át üldöztek szülőföldjén csak azért, mert ősei nevét viselte. Kovács Tamás Iván, Magyarország belgiumi nagykövete elmondta, hogy a magyar kormány kiemelt nemzetpolitikai feladatnak tekinti a határon kívül élő magyar közösségek megszólítását és

legitim törekvéseinek felkarolását. A külképviselet vezetője úgy vélekedett, hogy ennek egyik legjelentősebb vívmánya az egyszerűsített honosítás. Kifejtette, hogy Brüsszelben a mostani a tizenötödik ilyen alkalom, és a belgiumi nagykövetségen eddig 242-en tették le az esküt.

Mesterházy Attila Kolozsváron

Új alapokra kívánja helyezni a külhoni magyarsággal kapcsolatos politikáját a Magyar Szocialista Párt, amely szerdán „történelmi jelentőségűnek” nevezett elnökségi ülést tartott Kolozsváron. Mesterházy Attila MSZP-elnök elnézést kért azoktól a határon túli magyaroktól, akiket alakulata megsértett a 2004. december 5-i népszavazáskor a kettős állampolgárságot elutasító álláspontjával. Az ülésen elfogadott nemzetstratégiai programból Mesterházy azt emelte ki, hogy pártja nem fogja a határon túli régiókba „exportálni” a magyarországi belpolitikai vitákat, az egyenlőség elvét akarja érvényesíteni a határon túli magyarság legitimen választott képviselőivel, szervezeteivel, a be nem avatkozás elvét követve pedig nem kíván belefolyjni a határon túli magyarok életét alapvetően meghatározó országok belpolitikai viszonyaiba. A célok között a külhoni magyarság törekvéseinek támogatását, a szülőföldön való boldogulás segítségét említette, emellett közölte azt is, hogy hosszú távú stratégiát kívánnak kidolgozni egy tíz évre szóló kárpát-medencei fejlesztési program elkészítésének céljával. Különben kérdésre válaszolva Mesterházy cáfolta, hogy az MSZP a 2014-es magyarországi választásokra tekintettel próbál közeledni a határon túliakhoz. „Nagy a lemaradásunk, sokat kell tennünk azért, hogy elnyerjük a magyarok bizalmát. De realisták vagyunk, és nem gondoljuk, hogy hirtelen tömegesen fognak ránk szavazni a külhoni magyarok” – jelentette ki a szocialista pártelnök. Szerdán együttműködési megállapodást írt alá Kolozsváron a Magyar Szocialista Párt (MSZP) Táncsics Mihály Alapítványa és az RMDSZ vezetői által alapított Kós Károly Akadémia Alapítvány. A dokumentumot a két alapítvány elnöke, Szabó Vilmos és Markó Béla látta el kézjeggyével. A felek megállapodtak abban, hogy közös rendezvényeket, konferenciákat, találkozókat szerveznek, különös tekintettel az oktatás, a tudomány és a kultúra területére. Csütörtökön az MSZP az RMDSZ-el kötött együttműködési megállapodást egy közös Kárpát-medencei program kidolgozásáról és végrehajtásáról. A megbeszélésről kiadott RMDSZ-közlemény szerint Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke az elmúlt év eredményeiről, valamint a 2013-as év kihívásairól tájékoztatta az MSZP küldöttségét, Mesterházy Attila, az MSZP elnöke pedig pártja új alapokra helyezett nemzetpolitikai programját ismertette. Az RMDSZ azt közölte, hogy a szövetség szaktestületei a következő időszakban részletesen elemzik az MSZP nemzetpolitikai programját. Az MSZP közleményében arról tájékoztattott, hogy „a felek kölcsönös megállapodásokat is kötöttek”, a két szervezet közötti egyezmények célja egy közös Kárpát-medencei program kidolgozása és végrehajtása.

Az MSZP és az RMDSZ nyilvános és együttműködési megállapodásokkal nyomatékosított közeledése a két szervezet szempontjából eltérő logika mentén hasznos. Az RMDSZ egyik része mindig is nehezményezte a Fidesz erdélyi jelenlétét, azt, hogy megpróbálja nemzetpolitikai prioritásait hangsúlyosan érvényesíteni, akár a Szövetség vezetőinek akarata ellenére is. A mostani megállapodást tehát egyfajta válaszként is lehet értelmezni a Fidesz erdélyi magyar politikai életben való szerepvállalására. Fontos látni azonban, hogy eddig az RMDSZ egyetlen döntéshozó intézménye (SZKT, SZÁT) sem vitatta meg a kérdést, így várhatóan feszültséget fog kelteni a szervezeten belül, hogy előzetes egyeztetés nélkül, fontos területi szervezetek vezetőinek megkérdezése nélkül az MSZP-vel fűzték szorosabbra a szálakat. A magyarországi ellenzéki párt számára egyrészt valamit mondani kell a nemzetpolitika területén is, hiszen egyetlen párt sem hagyhat figyelmen kívül egy teljes választói csoportot. Számukra kapóra jött, hogy épp a legerősebb külhoni magyar szervezettel tudnak ezen a téren együttműködni. Másrészt a magyarországi szavazókért folytatandó kampányban újabb területen nyithatnak frontot a Fidesszel szemben, hiszen a nemzetpolitika is egy olyan ágazati politikává vált, amelyben kemény kritikát fogalmazhatnak meg a kormánnyal szemben. Ha ebben épp az RMDSZ véleményére és álláspontjára alapozhatnak, az mindenképpen hitelesebbé teheti a pártot a magyarországi szavazók előtt is.

Megállapodás az európai kisebbségi állampolgári kezdeményezésről

A kisebbségi európai állampolgári kezdeményezés elindításáról írt alá megállapodást Dél-Tirolban Kelemen Hunor, az RMDSZ, Richard Theiner, a Dél-tiroli Néppárt (SVP) és Hans Heinrich Hansen, az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniójának (FUEN) elnöke - közölte kedden az RMDSZ sajtóirodája. Az RMDSZ elnöke arról állapodott meg Bolzanóban a német kisebbség olaszországi képviselőivel, hogy Luis Durnwalder hivatalban lévő tartományi kormányzó, Hans Heinrich Hansen, a FUEN elnöke és Kelemen Hunor a kezdeményezés polgári bizottságának első három alapító tagja lesz. Ezután további négy európai tagállam köztisztviselőjében álló személyiséggel szeretnék kiegészíteni a bizottságot. A kezdeményezők egymillió európai polgár támogatását kérik a kisebbségvédelmi indítványhoz. A testület áprilisban Kolozsvárott fog megalakulni, és feladata - az európai szabályozás értelmében - a kezdeményezés benyújtása, valamint az aláírásgyűjtési kampány lebonyolítása lesz. Az alapító elnökök megállapodtak abban, hogy keretszabályozási csomagot készítenek elő az európai nemzetiségek védelméért, amelyet csatolnak a kisebbségi állampolgári kezdeményezés szövegéhez.

A legfelső bíróságra kerül át a Mikó-per

Várhatóan a legfelső bíróságra kerül át a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium épülete ügyében indított per, miután az egyik vádlott parlamenti képviselő lett. Markó

Attila – aki a decemberi parlamenti választásokon nyert törvényhozói mandátumot – kedden közölte: a keddi fellebbviteli tárgyalásra az ügyvédje iktatott egy iratot, amelyben értesítette a ploiesti-i táblabíróságot parlamenti mandátumáról. Markó Attila szerint a táblabíróság megvizsgálja a dokumentumokat, és várhatóan a következő napokban áthelyezik az ügyet a legfelső bíróságra, így valószínűleg legközelebb ez a testület fogja már beidézni őket. Hozzátette, hogy a per várhatóan folytatódni fog a fellebbezéstől. A három vádlottat júniusban ítélte el a buzăui bíróság, majd a per a vádlottak fellebbezése nyomán a táblabíróságra került, amely eddig egyszer sem tárgyalta érdemben az ügyet, miután kétszer is halasztást rendelt el a bíróság.

Döcögve halad a MOGYE-n a szeptemberi megállapodás végrehajtása

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) honlapján 87 tanári és tanársegédi állást hirdetett meg az elmúlt napokban; csak tíz állás esetében tüntették fel, hogy magyar nyelven oktató szakembert keresnek. A magyar oktatói igények rendezését az intézményen belüli román-magyar konfliktust rendező tavaly szeptemberi megállapodás rögzítette. Eszerint a magyar rektorhelyettes hivatott dönteni a magyar tagozaton meghirdetendő állásokról, és a magyarokat megillető tanársegédi állásokra csakis magyarul tudó oktatókat lehet alkalmazni. Szilágyi Tibor, a magyar tagozatért felelős rektorhelyettes elmondta, valóban csak részben teljesült a megegyezés, és az is csak feszült belső viták eredményeként. Ugyanakkor hozzátette: mindvégig tapasztalta, hogy az egyetem vezetése szeretné elkerülni a konfliktus kiéleződését a tagozatok között. A rektorhelyettes szerint csak a versenyvizsgák lejártával derül ki, hogy megfelelő magyar nyelvtudású oktatókat alkalmaznak-e a magyar tagozat által igényelt állásokra. Elmondta: a 37 meghirdetett, meghatározatlan időre szóló tanári állásból 15-öt igényelt a magyar tagozat. A meghatározott időre meghirdetett 50 tanársegédi állásból 17-re számítanak. Utóbbiak esetében az egyetem vezetése elutasította a magyar nyelvi kompetenciák megkövetelését, arra hivatkozva, hogy az egyetemen a román a gyakorlati oktatás nyelve. „Egyelőre várakozó állásponton vagyunk, és reméljük, hogy az elképzeléseink szerint alakul a most meghirdetett állások betöltése, de elvi szempontból nincsenek rendben a dolgok. Ha a tanszékvezető joga eldönteni, hogy szükséges vagy sem egy állás meghirdetése, akkor egy tőlünk független tényezőnek vétőjoga van a mi kéréseinkkel szemben. Ezért fontos, hogy jöjjenek létre a magyar főtanszékek, és az álláskeretben minden állásnál, a tanársegédekénél is, jelenjen meg, hogy az melyik tagozathoz tartozik” - nyilatkozott a rektorhelyettes.

Pártszervezeteket alakítana Erdélyben a Jobbik

Megkezdi a határon túli pártépítést a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom – jelentette be csütörtökön sajtótájékoztatóval egybekötött fogadóráján Szávay István, a párt

nemzetpolitikai kabinetjének elnöke. Az építkezés nyitányaként csütörtök este Szatmárnémetiben találkoztak helyi szimpatizánsaikkal. Az országgyűlési képviselő szerint hamarosan többnapos körútra indulnak, és további szervezeteket hoznak létre. Kifejtette: ezek egyelőre nem lesznek formális pártszervezetek, azonban a Jobbik nyár elején esedékes alapszabály-módosítása során megteremtik annak lehetőségét, hogy ezek hivatalos alapszervezetekké alakuljanak, és kidolgozzák annak módszertanát is, hogy képviselőket delegálhassanak a párt fórumaira. Az országgyűlési képviselő arról is beszélt, hogy a Jobbik megkezdte a 2014-es választásokra való felkészülést, a programjukban pedig nagy hangsúlyt fektetnek a határon túliak szülőföldön való boldogulásának segítésére. Egyrészt biztosítanak, hogy a külhoniak hathatós anyaországi védelemben részesülhessenek a diplomácia és a külpolitika terén, gördülékenyebbé tennék a kedvezményes honosítást, jelentősen megnövelnék a határon túliaknak folyósított pénzügyi támogatás összegét, továbbá arra ösztönöznék a magyarországi tőkés cégeket – például adókedvezmények révén –, hogy fektessenek be a magyarlakta területeken, és elsősorban magyar alkalmazottakat foglalkoztassanak. Hozzátette: úgy véli, a 2010-es magyarországi kormányváltás óta nem történt lényegi változás a nemzetpolitika tekintetében – hiába dolgozott ki a kormány gazdaságélénkítő programokat, ezekhez nem rendelt hozzá megfelelő mértékű pénzügyi támogatást.

Cseh külügyminiszter: Beneš ma Hágában találná magát

Az emberi jogok megsértésének minősíthető mai szempontok szerint a németek második világháború utáni kitelepítése Csehszlovákiából - jelentette ki Karel Schwarzenberg cseh külügyminiszter, államfőjelölt egy politikai vitaműsorban a cseh közszolgálati televízióban. Schwarzenberg szerint a kollektív bűnösség elvének érvényesítése hiba volt. A politikus azt is kijelentette, hogy a Beneš-dekrétumok, amelyek a szudétanémetek sorsát meghatározták, a Cseh Köztársaságban már két évtizede nincsenek érvényben, miután az alapvető emberi jogok listája a cseh alkotmány része lett. Vetélytársa, Miloš Zeman ezzel az állítással nem értett egyet. Szerinte a cseh alkotmánybíróság világosan megállapította, hogy a csehszlovák Nemzetgyűlés 1946-os határozatait, amelyek a Beneš-dekrétumokból indultak ki, továbbra is a cseh jogrend részét képezik. Karel Schwarzenberg hangsúlyozta: „azt, amit 1945-ben tettünk, ma az emberi jogok durva megsértéseként ítélnék el. Az akkori kormány - beleértve Edvard Beneš államfőt - is valószínűleg Hágában találná magát”. A politikus úgy vélte, hogy a második világháború után a cseh társadalom meg volt fertőzve „a náciizmus bacilusával”, amikor vétlen polgártársait is kiúzta. Václav Klaus jelenlegi államfő, valamint Miloš Zeman is elítélte Schwarzenberg szavait. A Magyar Közösség Pártja (MKP) szerint Karel Schwarzenberg szavai megerősítik az MKP törekvéseit, hogy a szlovákiai magyarság nem mondhat le a Beneš-dekrétumokban foglalt kollektív bűnösség eltörlésére való törekvésekről.

Tényfeltáró bizottság alakulhat a Beneš-dekrétumok ügyében

Tényfeltáró bizottság felállítását kezdeményezte Bagó Zoltán fideszes európai parlamenti képviselő a Beneš-dekrétumok ügyében, miután a szlovák kormány eddig nem reagált az EP petíciós bizottsága által hozzá intézett megkeresésre. A képviselő a Beneš-dekrétumok ügyében kérdést intézett az Európai Bizottsághoz, válaszában pedig a bizottság kijelentette, hogy azokat a jogszabályokat, amelyeket egy adott tagállamban annak uniós csatlakozása előtt fogadtak el, és amelyek nem összeegyeztethetőek az uniós jog rendelkezéseivel, módosítani kell az uniós vívmányok tiszteletben tartása érdekében. A képviselő úgy látja, az Európai Bizottság ezzel kimondta, hogy a Beneš-dekrétumok egy részét el kell távolítani a szlovák jogrendből. A szlovák parlament 2007-ben fogadott el határozatot arról, hogy a Beneš-dekrétumok a szlovák jogrend megkérdőjelezhetetlen részét képezik. „Meddig tűri az Európai Unió tétlen nyugalommal, hogy van egy olyan tagállama, amely a csatlakozás után emelt a jogrendjébe az EU joganyagával ellentétes törvényeket. Meddig kell eltűrnünk, hogy Szlovákia folyamatos jogsértést követ el azzal, hogy a Beneš-dekrétumok diszkriminatív határozatait hatályban tartja?” - tette fel a kérdést Bagó Zoltán. A politikus szerint elfogadhatatlanok azok az állítások, miszerint a Beneš-dekrétumok kérdését nem lehet az érintett 12 elnöki rendelet megszüntetésével megoldani.

Ülésezett a magyar–szerb akadémiai vegyes bizottság

A magyar és szerb szakemberek között elfogadottá vált, hogy a történelmi források feltárásának segítségével kell szembenézni az 1944/45-ös délvidéki tömegmészárlás eseményeivel, s ahogyan az Szegeden elhangzott, a felek az emóció után a tényekre próbálnak koncentrálni – ezt célozzák meg a Délvidék Kutató Központ és a magyar–szerb akadémiai vegyes bizottság kutatásai is – derült ki a pénteki SZAB-székházbeli konferencián. Zakar Péter történész, a Délvidék Kutató Központ vezetője elmondta, a magyar és szerb történészek közt sok olyan kérdés van, amit máshogy látnak, de inkább az a folyamat hangsúlyos, hogy mindkét oldal szakemberei között teljesen elfogadottá vált az, hogy a források feltárásának segítségével, azokra koncentrálni kell szembenézni a múlt eseményeivel. Hozzátette: ahogyan a magyar társadalmat szinte sokkszerűen érte, mikor megismerte az 1944-es eseményeket, ugyanígy a szerbeknek is fel kell dolgozniuk a titóista hatalomátvétellel bekövetkezett megtorlást, amiről az emberek egy részének többnyire tudomása sem volt. A megkezdett párbeszéd megnyitja annak a lehetőségét is, hogy közösen gondolkozzanak és gesztusokat tegyenek egymás irányába. „Úgy látom, jó úton járunk, és azt remélem, hogy még ebben az évben politikai áttörést sikerül majd elérni” – így a történész. A vegyes bizottság munkáját nagyon dicsérte Srdjan Cvetkovic szerb történész, szerinte kiváló a két fél közötti bizalom, az együttműködés, és ha létezik is némi eltérés a téma megközelítésében, lényeges különbségről nem beszélhetünk. „Nem kell

feltalálnunk a meleg vizet” – fogalmazott a kutató – adottak a kritériumok, a közösen elfogadott módszertan, pontosan tudják, kit kell regisztrálni, kit nem. A bizottság feladata nem megállapítani az áldozatok ártatlanságát, csupán arra szeretne választ adni, mennyi ember veszett oda – tette hozzá.

Az ukrán nyelvtörvény érvényesítését szorgalmazza a kárpátaljai oktatásban a KMPSZ

A magyar nyelv kárpátaljai oktatási intézményekben történő hivatalos használatát szorgalmazza - az ukrán nyelvtörvény rendelkezéseire hivatkozva - az illetékes állami szerveknél a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ). A szervezet elnöksége emlékeztet arra, hogy még a múlt év decemberében megkereste Kárpátalja illetékes hatóságait Ukrajna állami nyelvtörvényének azon oktatásra vonatkozó rendelkezései kapcsán, amelyek lehetőséget nyújtanak a magyar nyelv használatára a tanintézetekben. Kéréseit, javaslatait a KMPSZ több mint 360 ajánlott levélben küldte meg a megyei, a járási közigazgatási hivatalok és tanácsok (közgyűlések) elnökeinek, valamint a közoktatási osztályok vezetőinek, magyar iskolák igazgatóinak, továbbá az olyan településeken működő ukrán tannyelvű iskolák igazgatóinak, ahol a magyar lakosság számaránya eléri a 10 százalékot – áll a közleményben. A KMPSZ felszólította a kárpátaljai magyar iskolák igazgatóit, a megyei, járási közoktatási illetékeseket, a kárpátaljai magyar szervezeteket, ukrán pártok magyar képviselőit, hogy érvényesítsék a magyar nyelvű oktatást érintő hatályos ukrán törvényeket, beleértve a magyar mint választható idegen nyelv – törvény által engedélyezett – oktatását a kárpátaljai ukrán iskolákban, kétnyelvű bizonyítványok kiadását a kárpátaljai magyar iskolák tanulói számára, az osztálynaplók és más hivatalos iskolai dokumentáció magyar nyelven történő vezetését. A pedagógusszövetség szorgalmazza, hogy a magyar iskolák névtáblái, pecsétjei legyenek kétnyelvűek, és az oktatási intézmények magyar névadóit tüntessék fel a hivatalos megnevezésben.

